

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-13

Vår referens

Ulrika Glaser

Utvecklingssekreterare

ulrika.glaser@malmö.se

Remiss angående Motion Emma-Lina Johansson (V) om ökad kunskap om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning STK-2024-168

FSKF-2024-10426

Sammanfattning

Förskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över en motion från Vänsterpartiet angående behovet av kunskapshöjning om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning. Förslaget innebär ett kunskapslyft för förvaltningsdirektör och samtliga personer i ledande ställning. Förskoleförvaltningen instämmer i att en kunskapshöjning är av betydelse och därför har också flertalet kompetenshöjande insatser genomförts i förvaltningen.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.
2. Förskolenämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

- Remiss angående Motion Emma-Lina Johansson (V) om ökad kunskap om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning STK-2024-168
- Motion Emma-Lina Johansson (V) om ökad kunskap om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 241119 Remiss angående Motion Emma-Lina Johansson (V) om ökad kunskap om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning STK-2024-168
- Förslag till yttrande över Motion Emma-Lina Johansson (V) om ökad kunskap om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning STK-2024-168

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2024-11-11

Förskolenämnden 2024-11-19

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Förskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över en motion från Vänsterpartiet gällande ett förslag som syftar till ökad kunskap om nationella minoriteter och minoritetslagstiftning.

Motionen lyfter fram att det finns bristfälligheter vad gäller kunskap om och implementering av minoritetslagstiftningen. Detta styrks med hänvisning till bland annat statliga utredningar och rapporter, i vilka det exempelvis uppmärksammas att nationella minoritetsfrågor är lågt prioriterade bland såväl ledning som personal i kommuner och regioner, att det saknas förståelse för varför de nationella minoriteterna har särskilda rättigheter och att det förekommer fördomar om de nationella minoriteterna bland personalen i kommuner och regioner.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att samtliga förvaltningsdirektörer i Malmö stad utbildas särskilt i minoritetslagstiftning, samt att samtliga personer i ledande ställning inom Malmö stad utbildas särskilt i minoritetslagstiftning.

Styrande författningar och kommunala riktlinjer

2018 skedde den senaste revideringen av läroplanen för förskolan, och området nationella minoriteter skrevs då fram genom att stödet för Sveriges nationella minoriteter och minoritetsspråk förstärktes i lagtexter och styrdokument. Det förstärkta stödet innebär bland annat att barn som tillhör de nationella minoriteterna ska stödjas i utvecklingen av sitt minoritetsspråk och främjas i utvecklingen av sin kulturella identitet i förskolan. Förskolans uppdrag att stödja och stärka de nationella minoriteter omfattar alla förskolor, även förskolor som inte har barn som tillhör de nationella minoriteterna.

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för att alla barn utvecklar en förståelse för de nationella minoriteternas språk och kulturer (Lpfö98, 1. Förskolans värdegrund och uppdrag). Enligt styrande författningar ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna och att förskolans rektor ansvarar för att leda och samordna det pedagogiska arbetet på förskolan samt även har ansvar för att utbildningen på förskolan inriktas mot de nationella målen (2 kap. 8 och 9 §§ skollagen, Lpfö18, 2.8 Rektorns ansvar). Vidare lyfts förskollärares särskilda ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Alla som arbetar i förskolan ska också följa de normer och värden som förskolans läroplan anger och bidra till att genomföra förskolans uppdrag (2 kap 15 § skollagen, Lpfö18, 2. Mål och riktlinjer).

Utbildningen i förskolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på (1 kap. 4 §, skollagen, Lpfö, 1. Förskolans värdegrund och uppdrag).

Malmö stads värdegrund beskriver ett förhållningssätt mellan alla Malmö stads medarbetare som förväntas genomsyra hur alla arbetar och förhåller sig till kollegor, malmöbor och andra vi möter i vårt arbete. Denna överenskommelse ska vara känd av alla medarbetare och ingår i introduktionen av nyanställda. Detta innebär att medarbetare i förskoleförvaltningen förväntas ha kännedom om, och i sin tjänsteutövning efterleva de demokratiska värderingar som samhället vilar på, diskrimineringsgrunderna och den rådande värdegrund som ska genomsyra utbildningen i förskolan.

Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) ska alla kommuner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. I samråd med representanterna från de nationella minoriteterna tog Malmö stad 2014 fram Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Syftet med policyn är att säkerställa att Malmö stad lever upp till den särskilda lagstiftning som fastställer de nationella minoriteternas rättigheter. I enlighet med policyn tog Malmö stad 2016 i samråd med de nationella minoriteterna samer, tornedalingar, judar och sverigefinnar fram program för respektive nationell minoritet. Målet med programmen är att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter utifrån rådande lagstiftning samt att tydliggöra Malmö stads riktningar kring dessa frågor. För den nationella minoriteten romer antogs år 2016 en handlingsplan, med syfte att implementera Malmö stads åtagande med att aktivt tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter utifrån rådande lagstiftning gällande den romska minoriteten.

Kunskapshöjande insatser för chefer och medarbetare i förskoleförvaltningen

I och med förstärkningen av området nationella minoriteter i förskolans läroplan har förskoleförvaltningen uppmärksammat och agerat utifrån ett behov av kunskapshöjande insatser vad gäller nationella minoriteter och nationell minoritetslagstiftning bland chefer och medarbetare.

Flera kunskapshöjande insatser har genomförts, bland dessa kan nämnas följande:

- 2022 arrangerades ett Rektorsforum med deltagande av Lennart Rohdin (särskild utredare av minoritetspolitik) och RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter). Våren 2024 erbjöds ytterligare ett informationstillfälle för de rektorer och chefer som inte deltog vid detta rektorsforum 2022. Vid vårens tillfälle informerade även RIKC om Handlingsplan för den nationella minoriteten romer i Malmö.

- Under hösten 2024 har området nationella minoriteter lyfts under punkten nämndsinformation vid förskolenämndens sammanträden. Detta har skett vid tre tillfällen med följande teman: minoritetslagstiftning och styrning, finskt förvaltningsområde samt information om Handlingsplan för den romska minoriteten i Malmö.
- På intranätet Komin, under rubriken pedagogisk utveckling i förskolan, finns en särskild sida med information samt utbildningsmaterial om nationella minoriteter. Där finns bland annat länk till en webbutbildning riktad till verksamma inom kommun, region och statliga myndigheter. Utbildningen är framtagen av Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län och ger grundläggande information om minoritetspolitiken och minoritetslagen.
- Förskoleförvaltningens tidning Fokus förskola har använts för att sprida inspirerande exempel på hur förskolor kan arbeta med nationella minoriteter, samt tips på kunskapshöjande material, lämpligt att ta del av som fortbildning.
- Förskoleförvaltningen deltar sedan 2021 i ett nationellt nätverk med fokus på nationella minoriteter för förskola och grundskola. I detta nätverk sker ett erfarenhetsutbyte mellan de deltagande kommunerna vad gäller arbetet med nationella minoriteter.
- Varje år sedan 2022 arrangerar Pedagogisk Inspiration fortbildningsdagar om nationella minoriteter för personal i samtliga skolförvaltningar. Förskoleförvaltningen har varit väl representerad på dessa utbildningsdagar. Deltagare från förskoleförvaltningen har framfört önskemål om ett innehåll som tydligare riktas mot utbildningen i förskolan. 2025 kommer därför en separat dag för förskoleförvaltningens medarbetare att anordnas, med ett ökat fokus på undervisning i förskola.
- Under den återkommande årliga Språkveckan för stadens förskolor erbjuds förskolorna alltid att ta del av inslag med koppling till någon av de fem nationella minoriteterna.

Förskoleförvaltningens arbete inom finskt förvaltningsområde

Malmö är finskt förvaltningsområde, vilket innebär att sverigefinska malmöbor har utökade rättigheter. Kommunen har ett utökat ansvar för att skydda och främja det finska språket och den sverigefinska kulturen. Sverigefinska barn som bor i Malmö har rätt till förskoleverksamhet som drivs helt eller väsentlig del på finska. Detta erbjuds på den finskspråkiga avdelningen på Spinneriets förskola. Dessutom tillgodoser förskoleförvaltningen även ett uppsökande stöd i finska via modersmålspedagoger till drygt 30 barn som går på andra förskolor i staden, samt finskspråkiga träffar på Öppna förskolan i Nydala.

Det faktum att förskoleförvaltningen erbjuder flera insatser inom finskt förvaltningsområde har bidragit till att öka kunskapen om den sverigefinska minoriteten, men även om de övriga fyra nationella minoriteterna, såväl hos rektorer som hos medarbetare.

Förskoleförvaltningen förslag är att motionen anses besvarad.

Ansvariga

Linda Abrahamsson Avdelningschef
Serene Rosberg Förvaltningschef